

Blusų paplitimas ir žala žmogaus sveikatai

Artėjant šaltajam sezonui kartu su benamėmis katėmis ir graužikais prieglobsčio daugiabučių rūsiuose bei sandėliuose ieško ir blusos. Šis kraujasiurbis šuoliuoja didesne jėga nei žiogas, tad užšokti ant žmogaus gali tiesiog laiptinėje, rūsyje ar daugiabučio tarnybinėse patalpose.

Blusos yra maži, besparniai, iš šonų plokšti apie 2-4 mm ilgio, vikriai šokinėja, jų kūnas tamsiai rudas ir blizgantis, apaugęs šereliais ir spygliukais. Dėl galingų užpakalinių šokamųjų kojų gali nušokti 18-20 cm vertikaliai ir 35-40 cm horizontaliai, todėl nesunkiai gali persikelti į naujas gyvenamąsias vietas. Po įkandimo lieka raudoni taškeliai, kurie dažniausiai atsiranda ant kojų, vėliau plinta ant viso kūno, jaučiamas smarkus niežėjimas. Daugelis klaidingai mano, jog ant šunų ar kačių esančios blusos nekanda žmonių. Blusų įkandimaialina nervų sistemą, sukelia alergiją. Niežint dažniausiai imama kasytis ir taip gali būti įnešta antrinė infekcija.

Kaip apsikrečiame blusomis?

Daugiau nei 30 proc. blusų nešėjų laikomos benamės katės. Taip pat blusos parazituoja ir graužikus bei kitus gyvūnus. Tereikia, kad rūsyje ar sandėliuke, smėlio dėžėje apsilankytų benamė katė, kurios kailyje krebžda blusos, ir atsiranda didelė tikimybė kenkėją parsinešti į namus.

Blusos gali plisti labai dideliu atstumu, kadangi blusų patelių padėti kiaušinėliai dažniausiai nuo žmogaus ar gyvūno odos nukrenta ant žemės: pagalvių, kilimų, baldų,

grindų ir kitų paviršių. Po 16-25 d. išsivysto suaugusi blusa, kuri pajutusi arti gyvulį ar žmogų, negailestingai puola ant jo ir ima siurbti kraują. Dar didesnis blusų paplitimas prognozuojamas rudenį, kai benamės katės ieškos prieglobsčio daugiabučių namuose.

Kaip naikinti blusas, jei jomis užsikrėtėme?

Išnaikinti blusas gana sudėtinga, kadangi jos plinta itin sparčiai – ant gyvūnų kailio, pastoviamo jo guolyje, grindų plyšiuose, po kilimais blusa padeda iki 20 kiaušinėlių, o per gyvenimą sudeda iki 500 kiaušinėlių.

Didelė bėda ta, kad žmonėms vis dar gėda kalbėti apie šią problemą ir gyventojai linkę patys imtis naikinimo priemonių, kurios dažniausiai yra neefektyvios ir trumpalaikės. 10 proc. blusų populiacijos veisiasi gyvūnų kailyje – likusieji 90 proc. tarpsta išorinėje aplinkoje: kilimuose, grindų plyšiuose, gyvūnų guoliuose, patalynėje, todėl naudojamos priemonės turi būti saugios būsto gyventojams, veiksmingos ir užtikrinančios ilgalaikį poveikį.

Blusoms patekus į gyvenamąsias patalpas, pats prieinamiausias būdas – dulkių siurbliu išsiurbti kilimus, grindų plyšius, o vėliau išplauti karštu vandeniu su muilu (200 gr. kibirui vandens). Jei blusų invazija didelė, naudojami buitiniams reikmėms skirti insekticidai aerozoliuose, kurių galima įsigyti parduotuvėse.

Būtinai informuokite artimuosius, draugus, mokyklos ar darželio vadovus, kad atkreiptų dėmesį dėl galimo utėlėtumo protrūkio bei imtųsi prevencinių priemonių.

Šaltinis: Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centras

Šilutės rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras,
Lietuvininkų g. 8, LT – 99133 Šilutė, tel./faks. (8 441) 52 217,
El. p. visuomenessveikatosbiuras@gmail.com
www.silutessveikata.lt

Utėlių paplitimas ir žala žmogaus sveikatai

Galvos utėlės – tai 2-3 mm dydžio vabzdžiai, parazituojantys žmogaus galvos plaukuose ir mintantys jo krauju. Utėlės gali būti nuo šviesiai rudos iki juodos spalvos. Šie vabzdžiai greitai ropoja galvos oda, nešokinėja, neskraido. Utėlių kiaušinėliai, glindos, yra druskos grūdelio dydžio. **Spalva: geltonai baltos gyvos, juodos mirusios.**

Kaip apsikrečiame utėlėmis?

Utėlėmis apsikrečiame dėl artimo sąlyčio su utėlėtais asmenimis, naudojančiais jų rūbais, daiktais, utėlėtų žmonių šukomis.

Ką daryti, kad neužsikrėstumė utėlėmis?

Reikia naudotis tik savo asmeniniais daiktais ir jokių būdu nesinaudoti bendromis šukomis, rankšluosčiais, ausinėmis, kepurėmis, šalikais ar panašiais daiktais. Labai dažnai dėl šios taisyklės nesilaikymo vienam šeimos nariui užsikrėtus utėlėmis greitai užsikrečia ir visi likusieji šeimos nariai.

Kaip naikinti utėles, jei jomis užsikrėtėme?

Galvos utėlėms išnaikinti gali būti naudojami preparatai: losjonas, šampūnas, ir kt. Svarbu šiuos preparatus naudoti vadovaujantis gamintojo instrukcijomis.

Dar viena labai svarbi utėlių naikinimo priemonė – *specialios šukos* negyvų utėlių ir glindų iššukavimui iš plaukų. Po utėlių naikinimo gydomuoju losjonu ar šampūnu nuo utėlių, būtina tinkamai iššukuoti plaukus. Šukavimo metu pašalinamos negyvos utėlės ir labai tvirtai prie plauko prisitvirtinusios utėlių

glindos. Jei po gydymo tinkamai neiššukuosite plaukų, esančios apmarintos glindos gali atsigauti ir iš jų vėl išsiriti naujos utėlės. *Atminkite, kad vien šukavimas utėlėtumo neišgydis.*

Utėlių kiaušinėlius yra sunkiau sunaikinti nei gyvas utėles, kadangi insekticidų losjonas neprasiskverbia per kiaušinėlio lukštą, tai gydymą rekomenduojame kartoti po septynių dienų.

Jeigu užsikrėtėte utėlėmis naudokite asmeninius rankšluosčius ir laikykite juos atskirai. Išnaikinę galvos utėles, karštame vandenyje išplaukite drabužius, paklodę, pagalvės užvalkalą, ir išlyginkite o šepetis ir šukas gerai išskalaukite. Apžiūrėkite visus šeimos narius.

Būtinai informuokite artimuosius, draugus, mokyklos ar darželio vadovus, kad atkreiptų dėmesį dėl galimo utėlėtumo protrūkio bei imtųsi prevencinių priemonių.

Preveninės priemonės

- Maudytis ne rečiau kaip kartą per savaitę;
- Prižiūrėti plaukus (kasdien juos šukuoti, kai reikia – plauti, kirpti);
- Naudoti tik asmeninius reikmenis (šukas, plaukų šepetis, plaukų sages, kaspinus, skarutes, kepuraites, skrybėlaites ir kt.);
- Dėvėti švarius asmeninius baltinius, drabužius ir laiku juos keisti, valyti, skalbti, lyginti;
- Naudoti švarią patalynę, ją keisti, ypač svarbu ją keisti po maudymosi;
- Pastoviai valyti patalpas bei aplinkos daiktus.

Šaltinis: Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centras

Šilutės rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras,
Lietuviniškų g. 8, LT – 99133 Šilutė, tel./faks. (8 441) 52 217,
El. p. visuomenessveikatosbiuras@gmail.com
www.silutessveikata.lt

